

Városok Magyarországon (és Európában)

„Városépítészeti séták Veszprém
megyében” rendezvényt sorozat

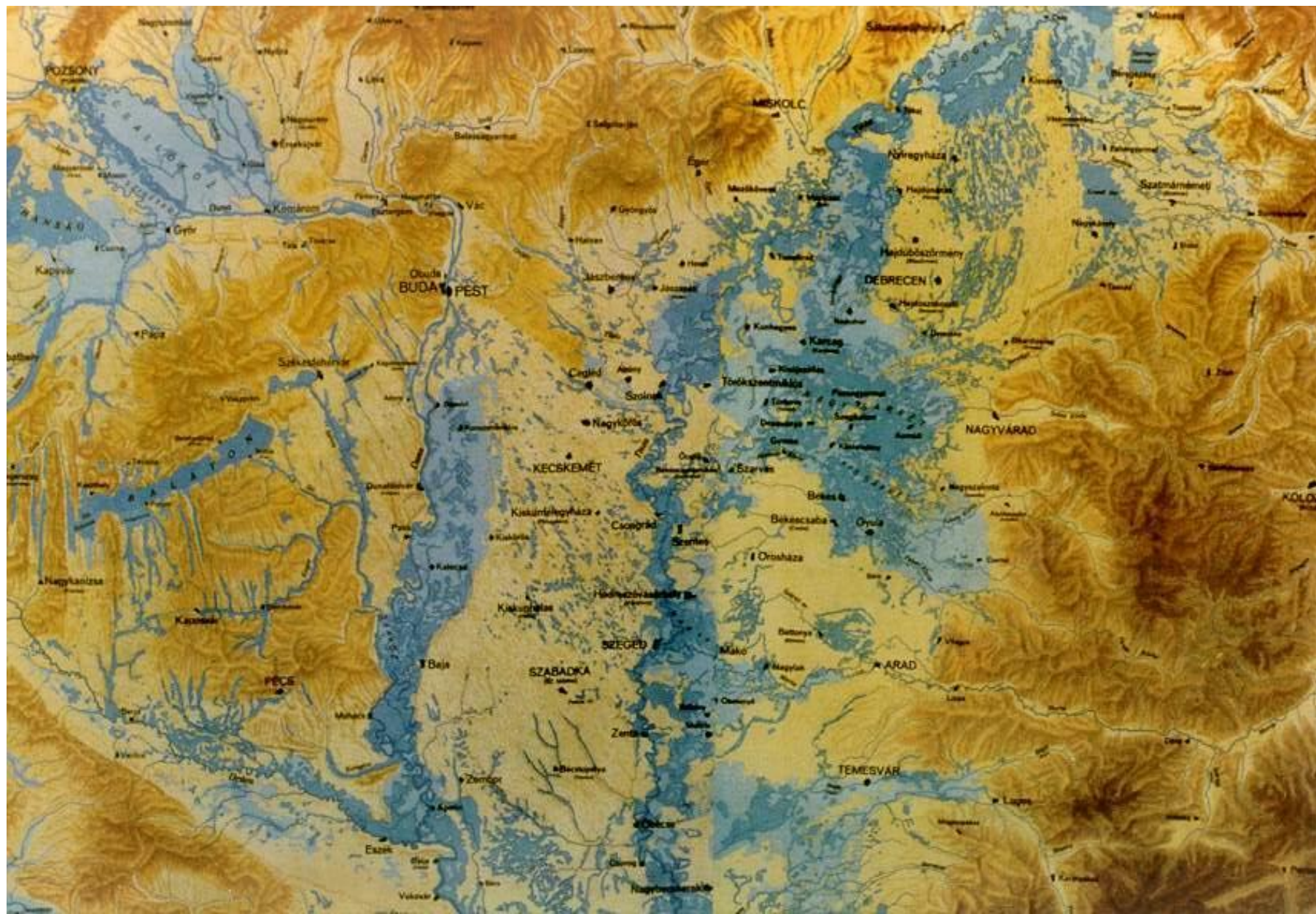
Balatonfűzfő, 2018. július 3.

Körmendy Imre

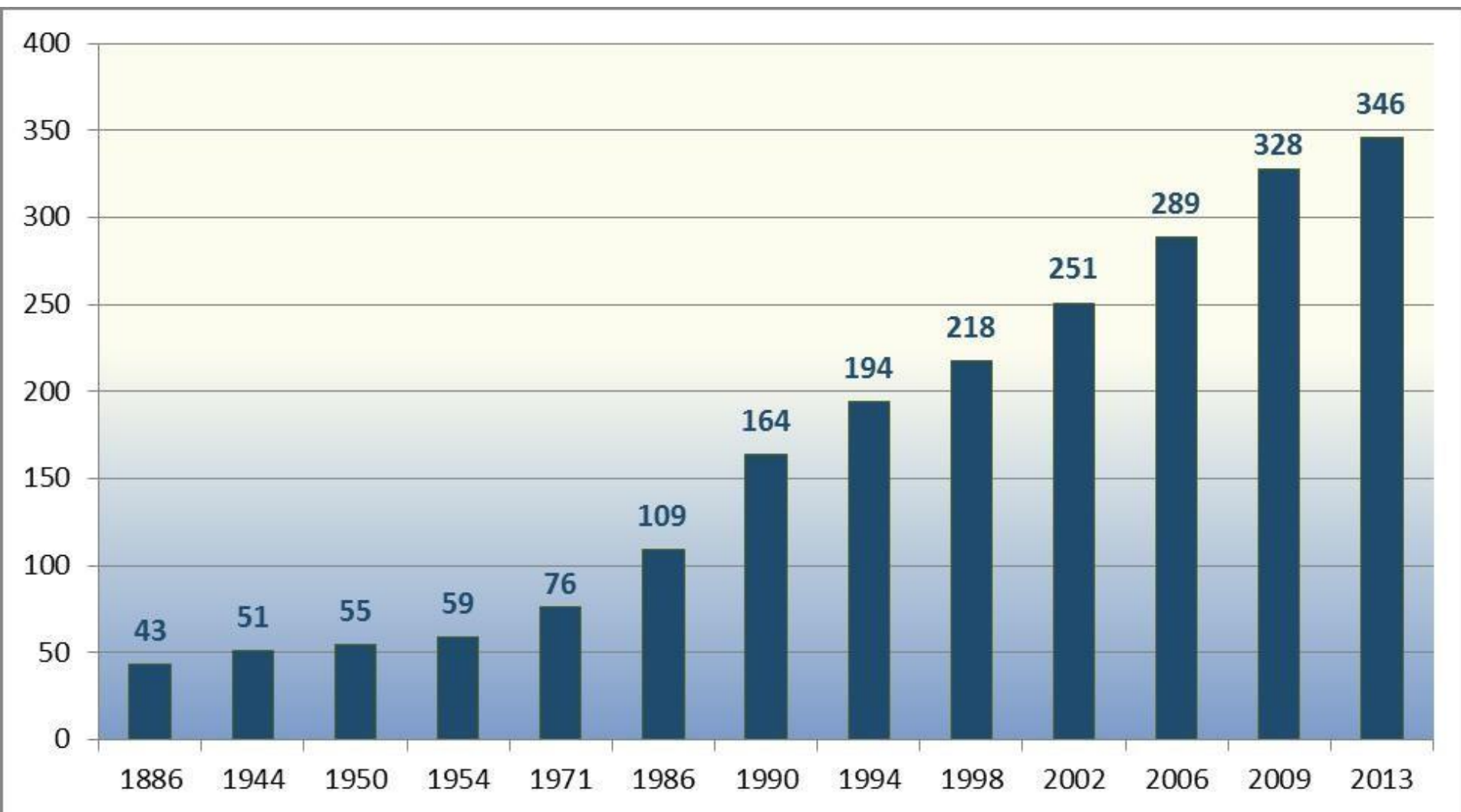
A városok fejlesztése, szerepük erősítése

- A reformkor célja: méltó fővárost az országnak!
- Magyary Zoltán (1888-1945) jogász, közig. tud.
 - A magyar közigazgatás tükre, 1932 – Magyar közigazgatás, 1942. MKI megalapítása,
 - Város-megye
- Bibó István és Mattyasovszky Jenő, 1950
 - Magyarország városhálózatának kiépítése, 1950.
- Major Jenő (1922-1988) történész-geográfus
 - A magyar városhálózat kezdetei
- OTK 1967 – 1971
 - Alapvetően városfejlesztés, a városhálózat hierarchikus fejlesztése és kiegészítése

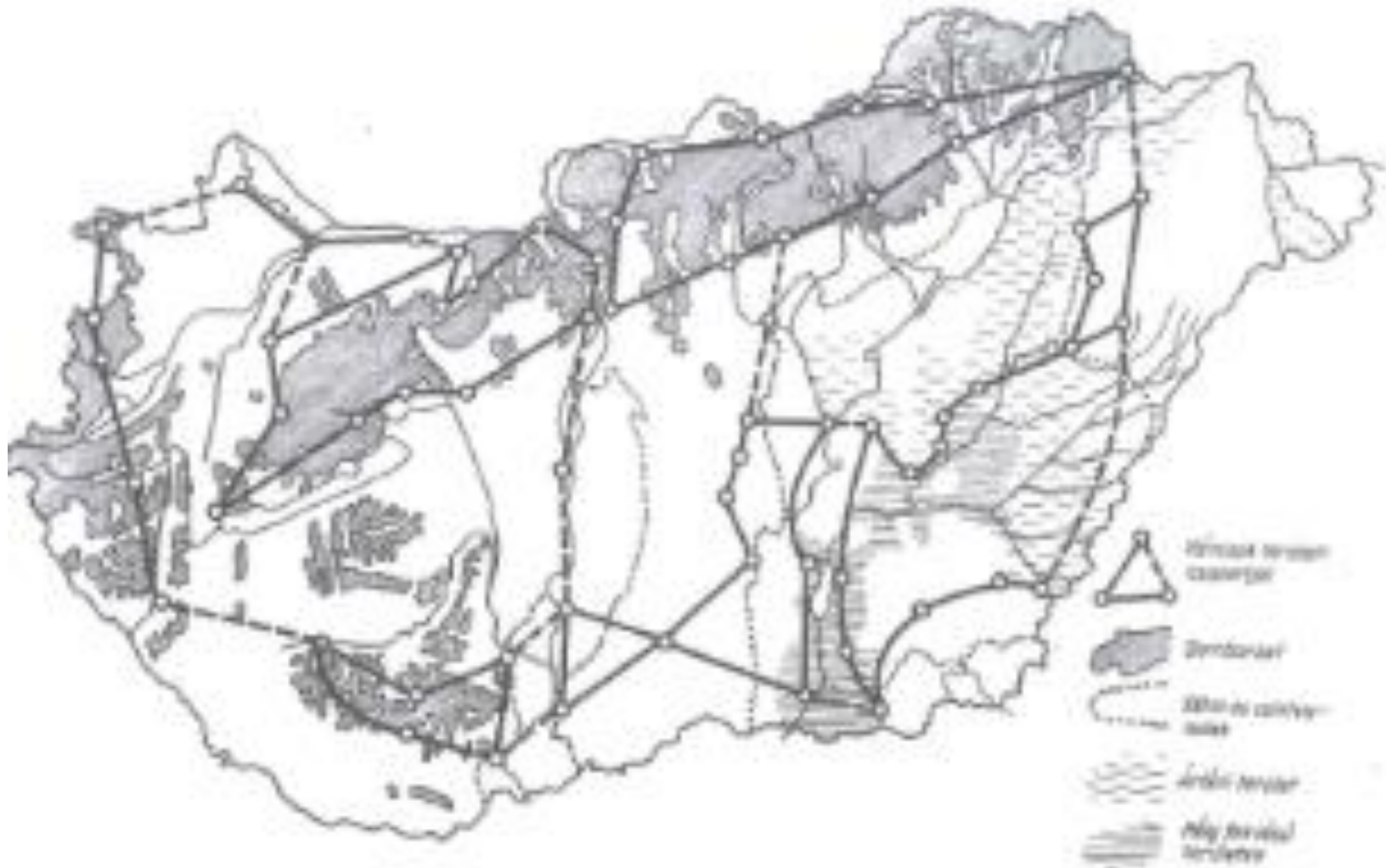
A folyószabályozás előtt elárasztott területek Magyarországon



A városok számának alakulása hazánkban



Major Jenő: A magyar városhálózat földrajzi meghatározottságáról



Major Jenő: Vásárhely típusú települések a történeti Magyarországon



Magyarország városhálózatának kiépítése (1951)

Mo. kialakult vagy
kiépítésre alkalmas városi
központjai és azok vonzási
területei

Veszprém és vidéke

1.553 nkm, 62 község,
95.862 lakos (17.468)

98 várost javasoltak

(mindenképp kevesebbet,
mint ahány járás volt akkor
/150/, vált. 120)



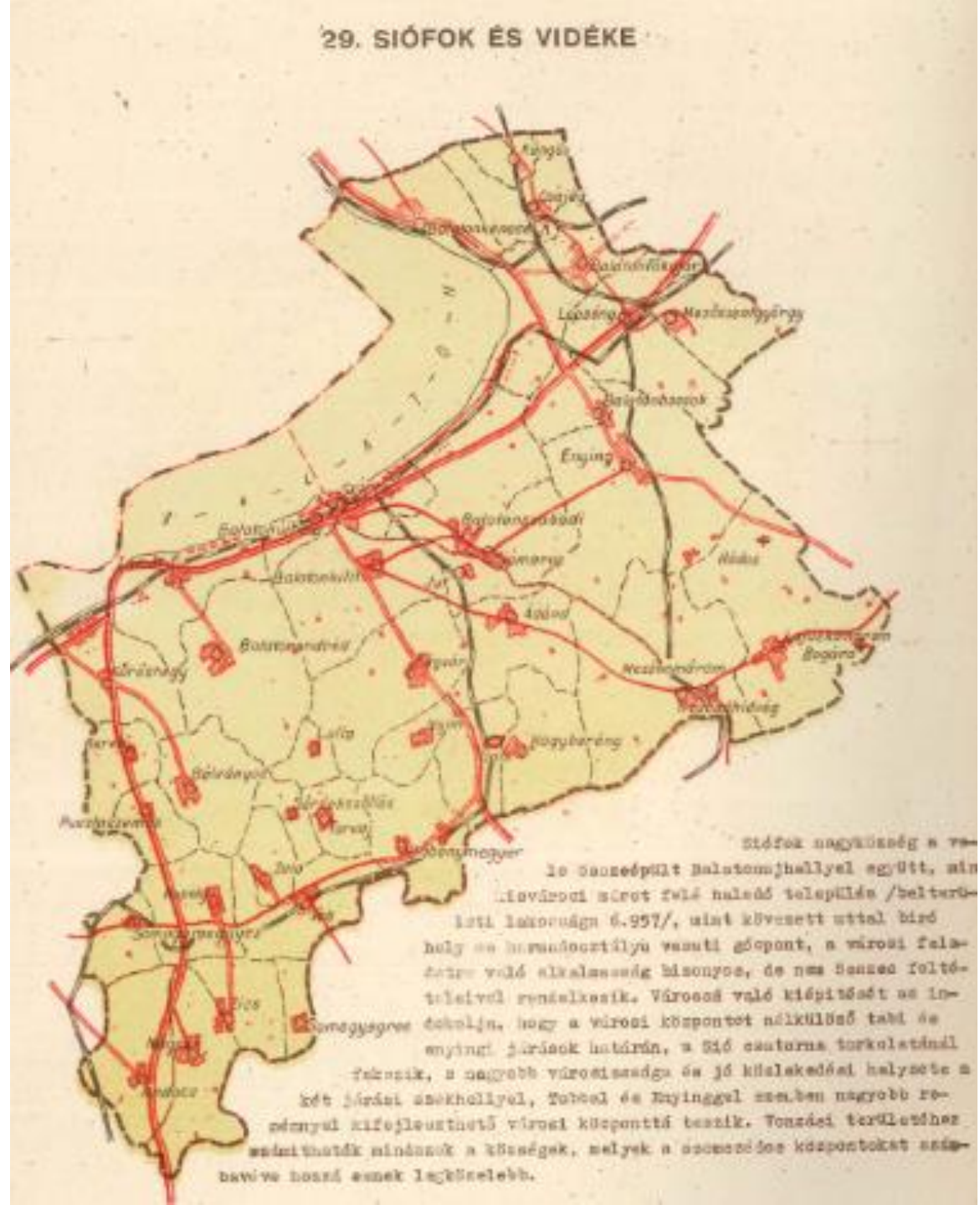
Siófok és vidéke

1.091 nkm, 40 község,
69.401 lakos

A „körzetek” területe 447
és 2.038 nkm (Bp. 2697),
Átl. 928 nkm;

Települések száma 2 és 166
között, átl. 33.5;

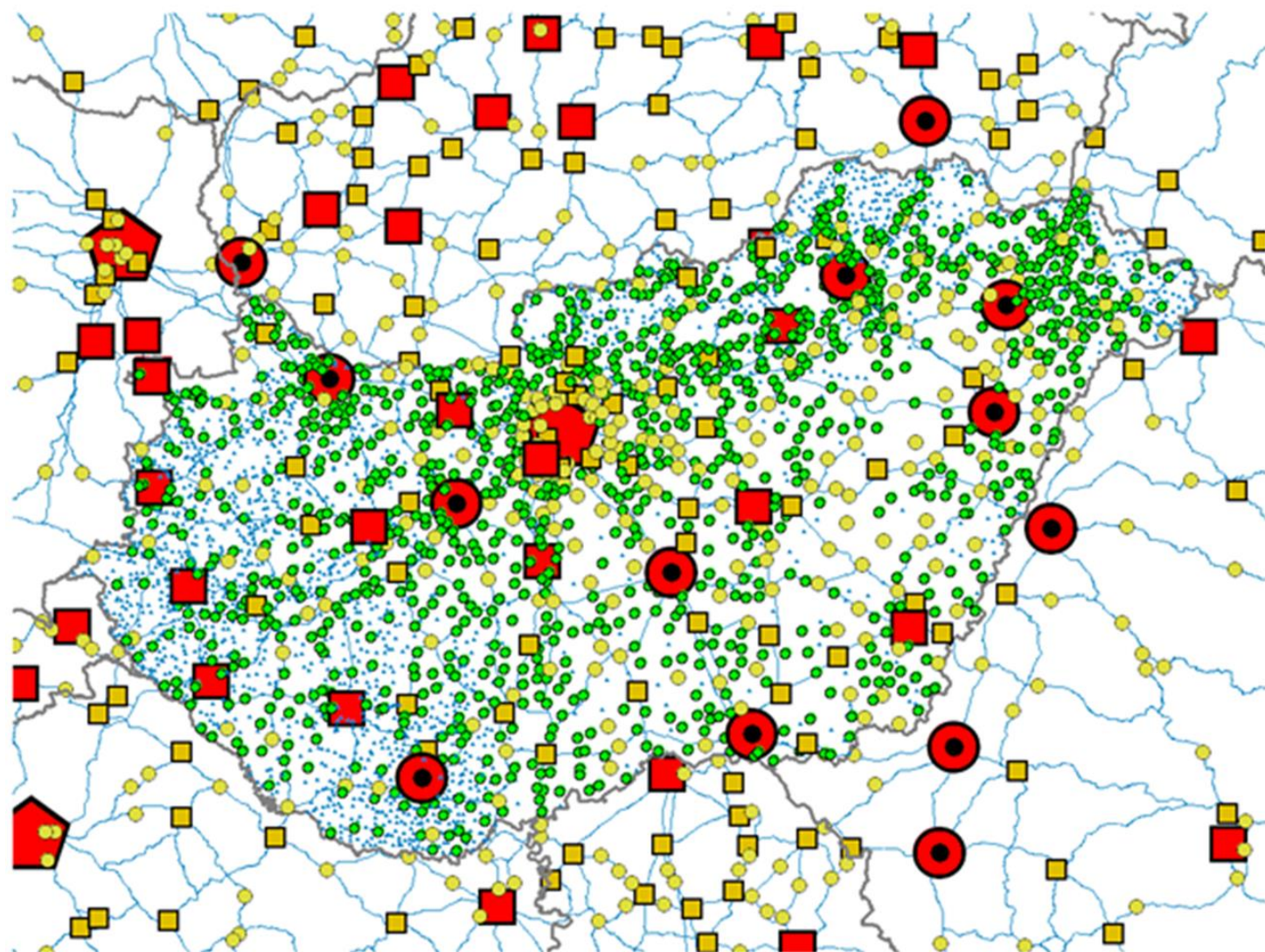
Népességük 31.671 és
202.737 fő közötti (Bp.
1.889.347), átl. 92.612 fő.



Újabb vizsgálatok, elemzések

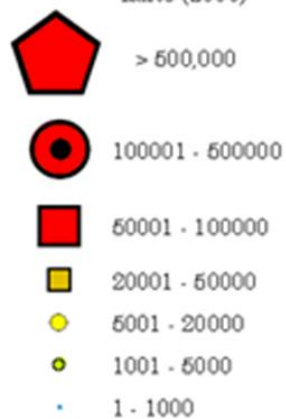
- Beluszky Pál – Győri Róbert: Ez a falu város?
 - Tér és társadalom 2006/2. 65-81. lap
 - 289 „város” vizsgálata: egy harmaduk nem felel meg!
- Salamin Géza – Radvánszky Ádám – Nagy András: A magyar településhálózat helyzete
 - Falu Város Régió 2008/3. 6-25. lap
 - A 20.000 főnél népesebb városok tudják betölteni a tényleges központok szerepét!!!
 - A külső és a belső perifériák meghatározása e városok elérésén alapul

Magyarország településhálózata



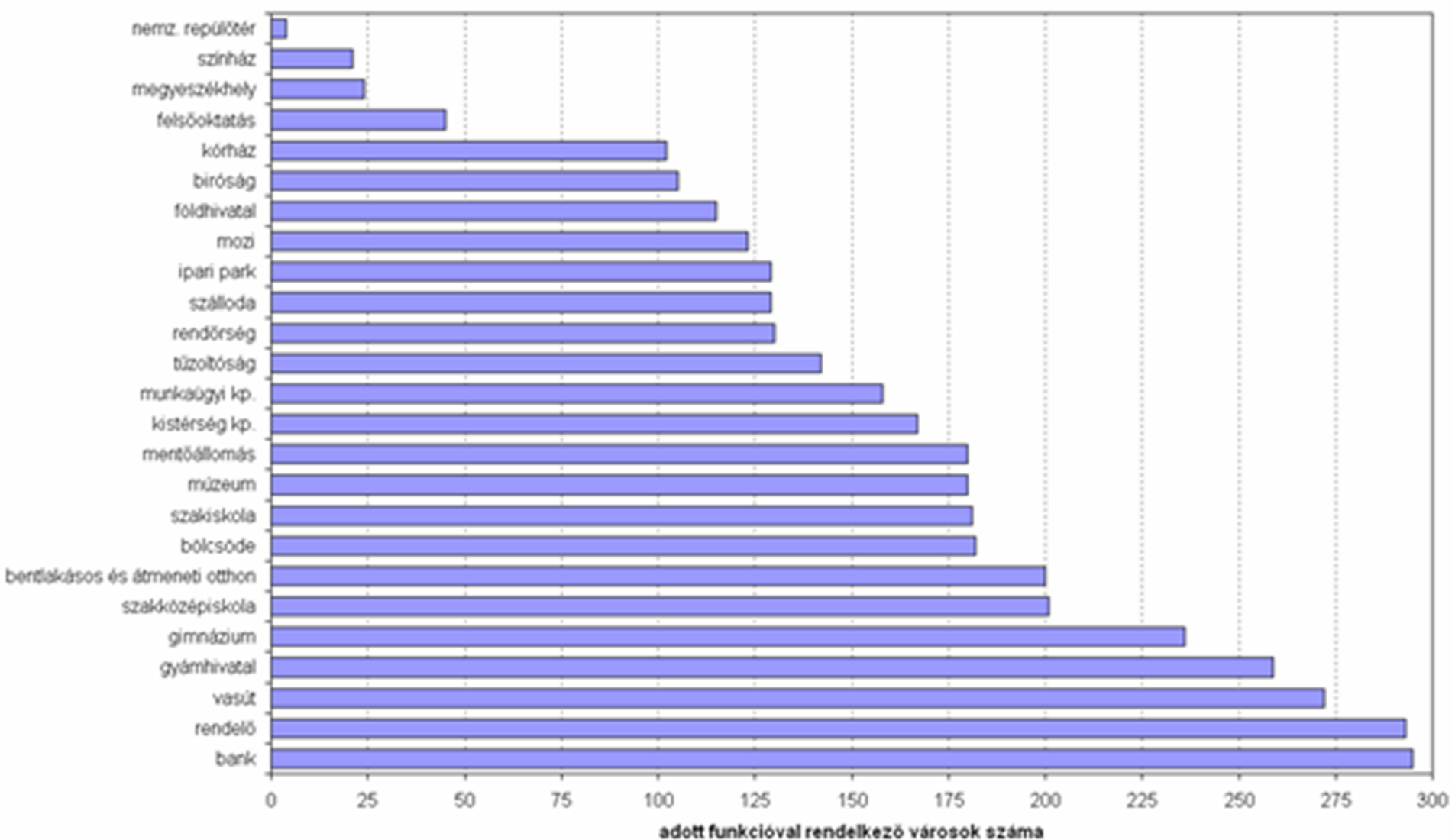
Jelmagyarázat

lakos (2006)

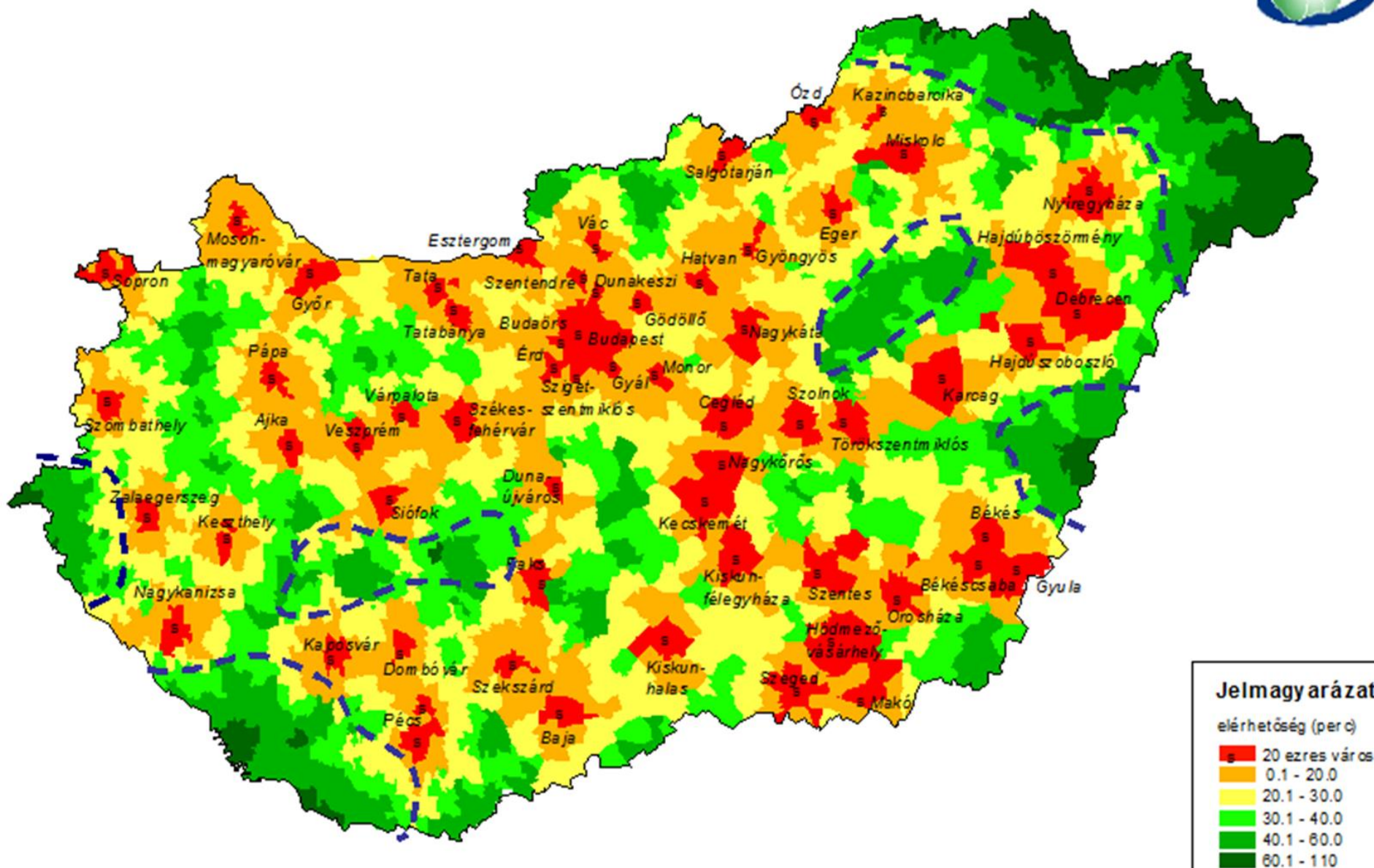


A környező országok 5 ezer főnél népesebb településeivel

Egyes központi funkciók jelenléte a városokban (2005-06)



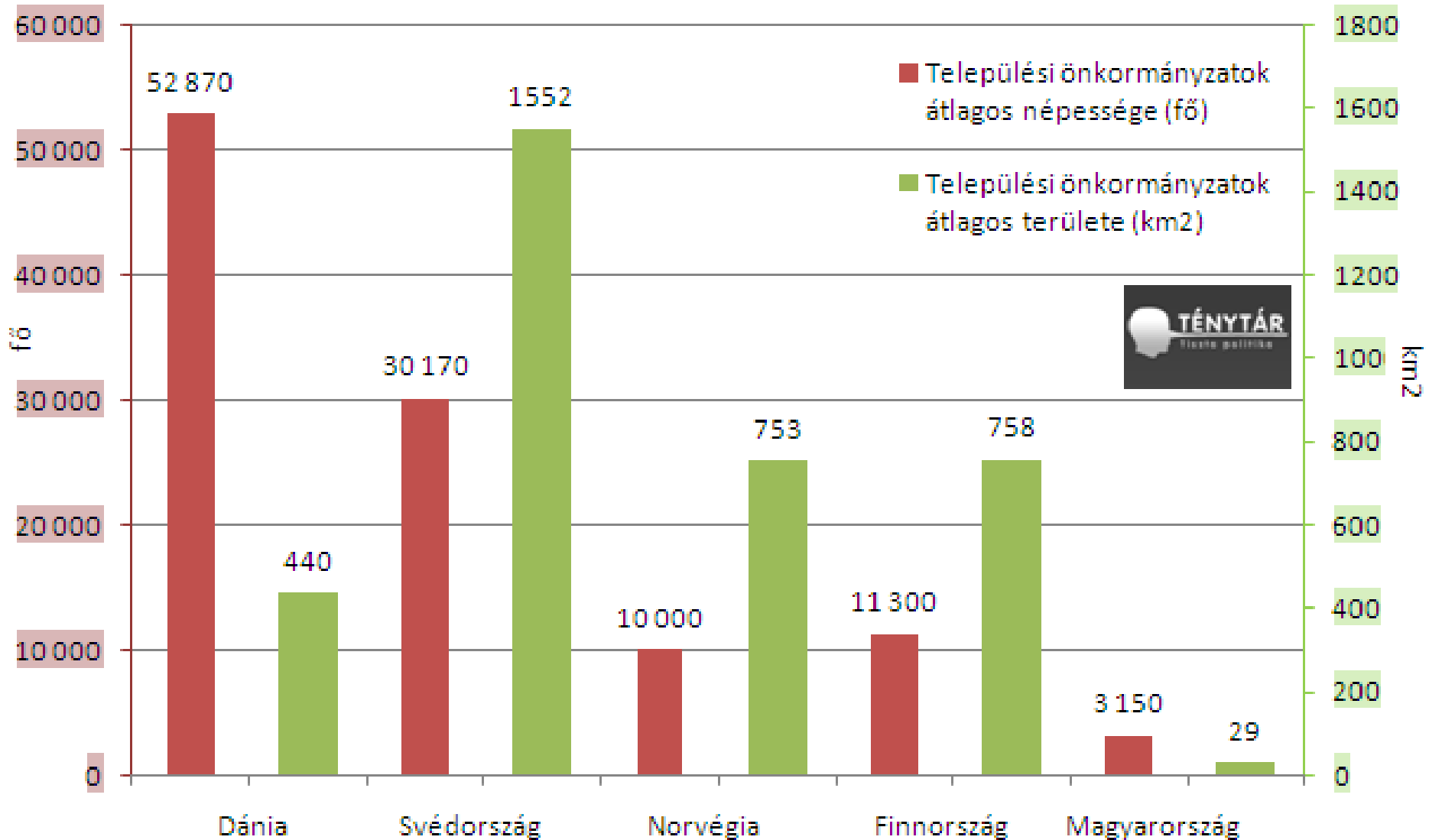
Legközelebbi legalább 20 ezres város elérhetősége



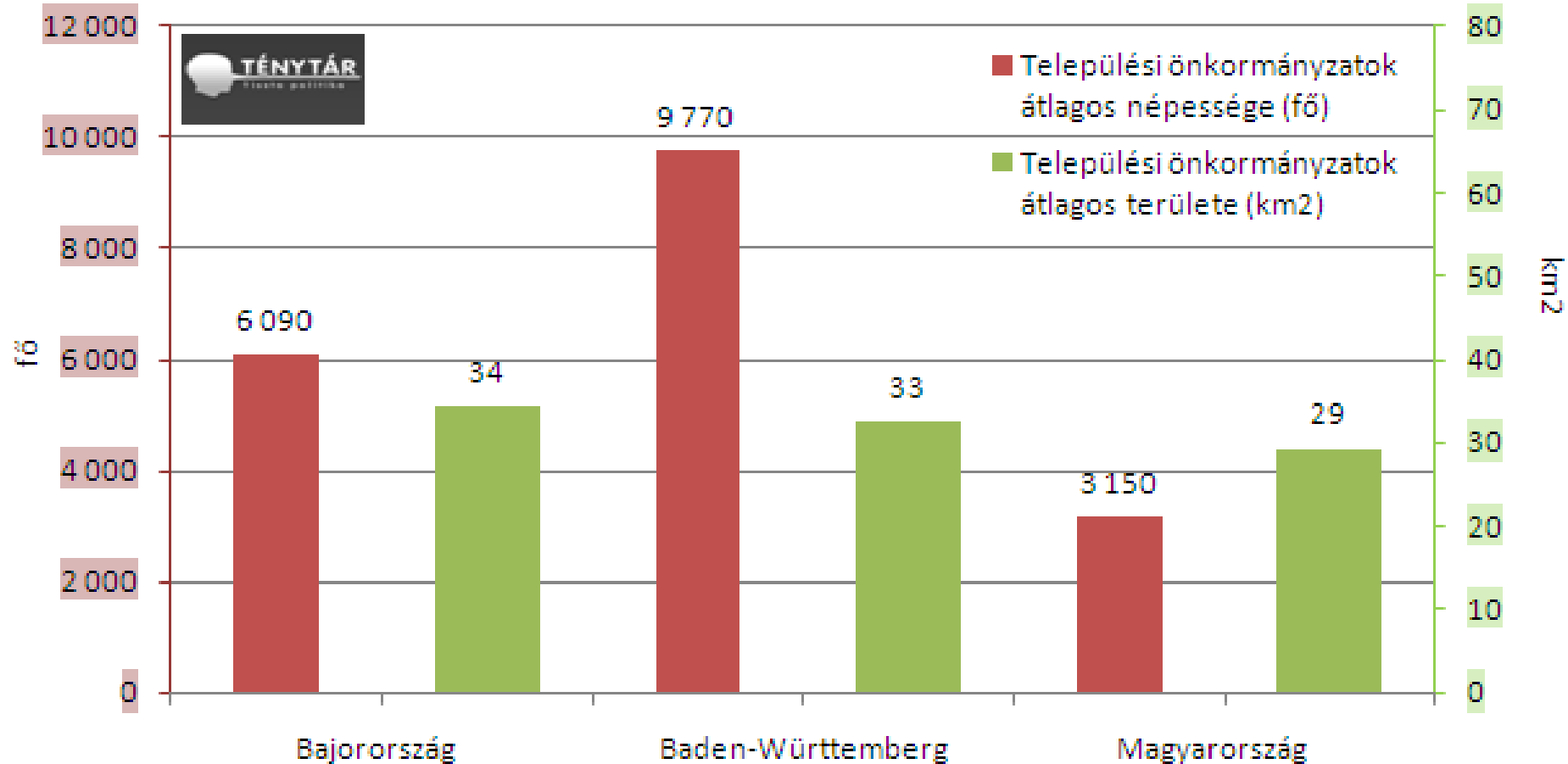
Néhány észrevétel és javaslat

- 27 európai állam települési önkormányzatai
 - 2005-ös vizsgálat szerint Angliában egy önkormányzat átlagos népessége 118.000 fő
 - Csehországban egy önkormányzat 1.300 lakosú
 - Magyarország 3000 fővel az 5. (4.) legkisebb
- A városkategóriák (Lechner Tk.)
 - Kisvárosok: 5 – 20.000 fő (Mo.), ill. 20 – 100.000 fő (ENSZ)
 - 95 városunk népessége kisebb, mint 5000 (a legkisebb: Pálháza kb. ezer lakossal)

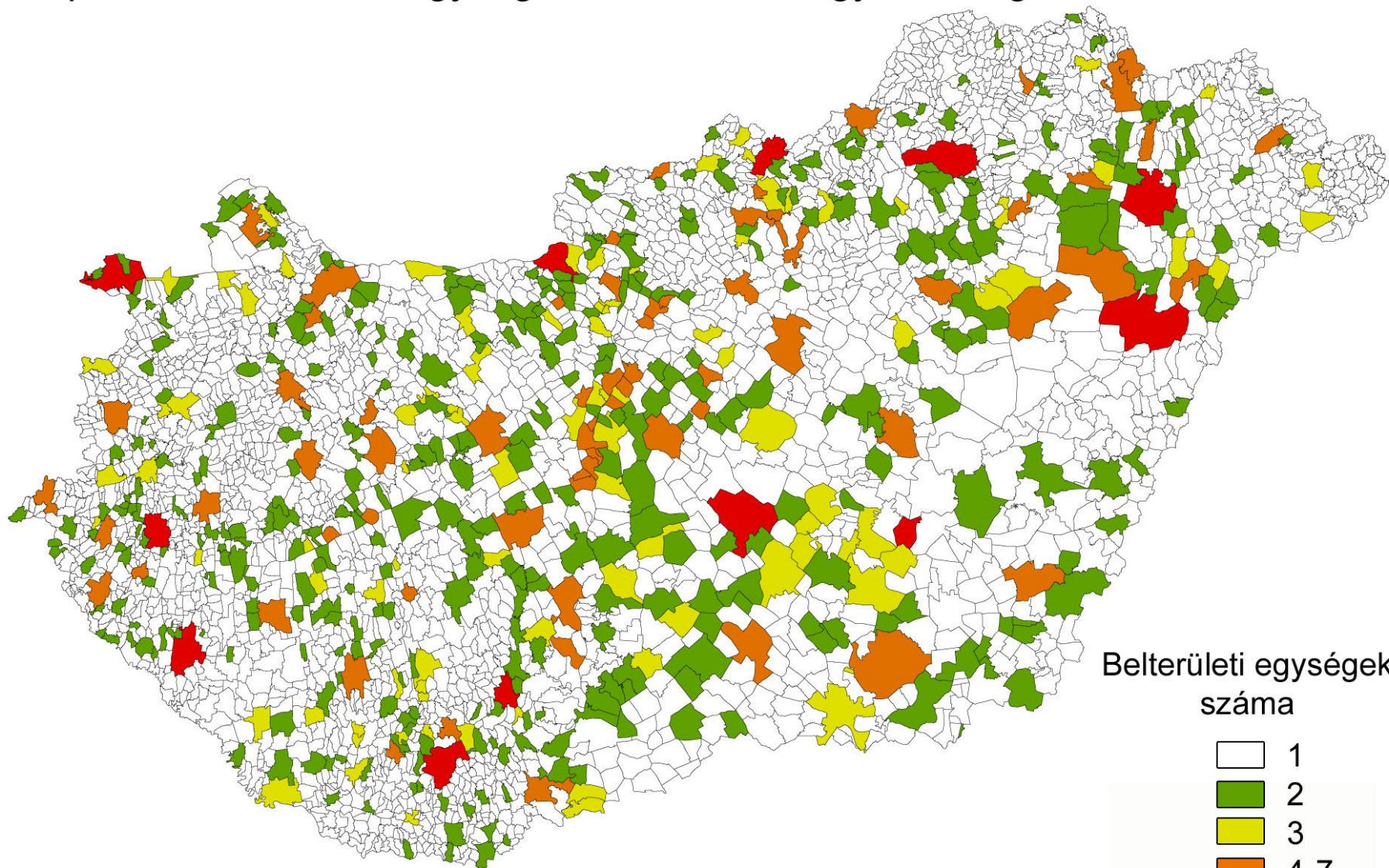
Önkormányzatok átlagos népessége és területe országonként



Önkormányzatok átlagos népessége és területe országonként



Települések belterületi egységeinek száma Magyarországon



Belterületi egységek száma

- 1
- 2
- 3
- 4-7
- 8 felett

Egy lehetőség: a települések „összevonás”

Egy-egy várost „egyesíteni” vonzaskörzetével: az EU-ban is életképes önkormányzatok jönnek létre.

Anglia, Svédország, Litvánia és Franciaország példáját követve

Egy napi járás: az ókortól 15 – 18 km távolság

Kb. 700-1.000 nkm

130-90 „város-megye”

Kanczelné Veréb Mária – Körmendy Imre: A települési önkormányzatok száma és a település tagoltsága, FVR 2010/2-3. 4-20. l; +:



Policentrikus járások, településcsoportok

„Háromváros”

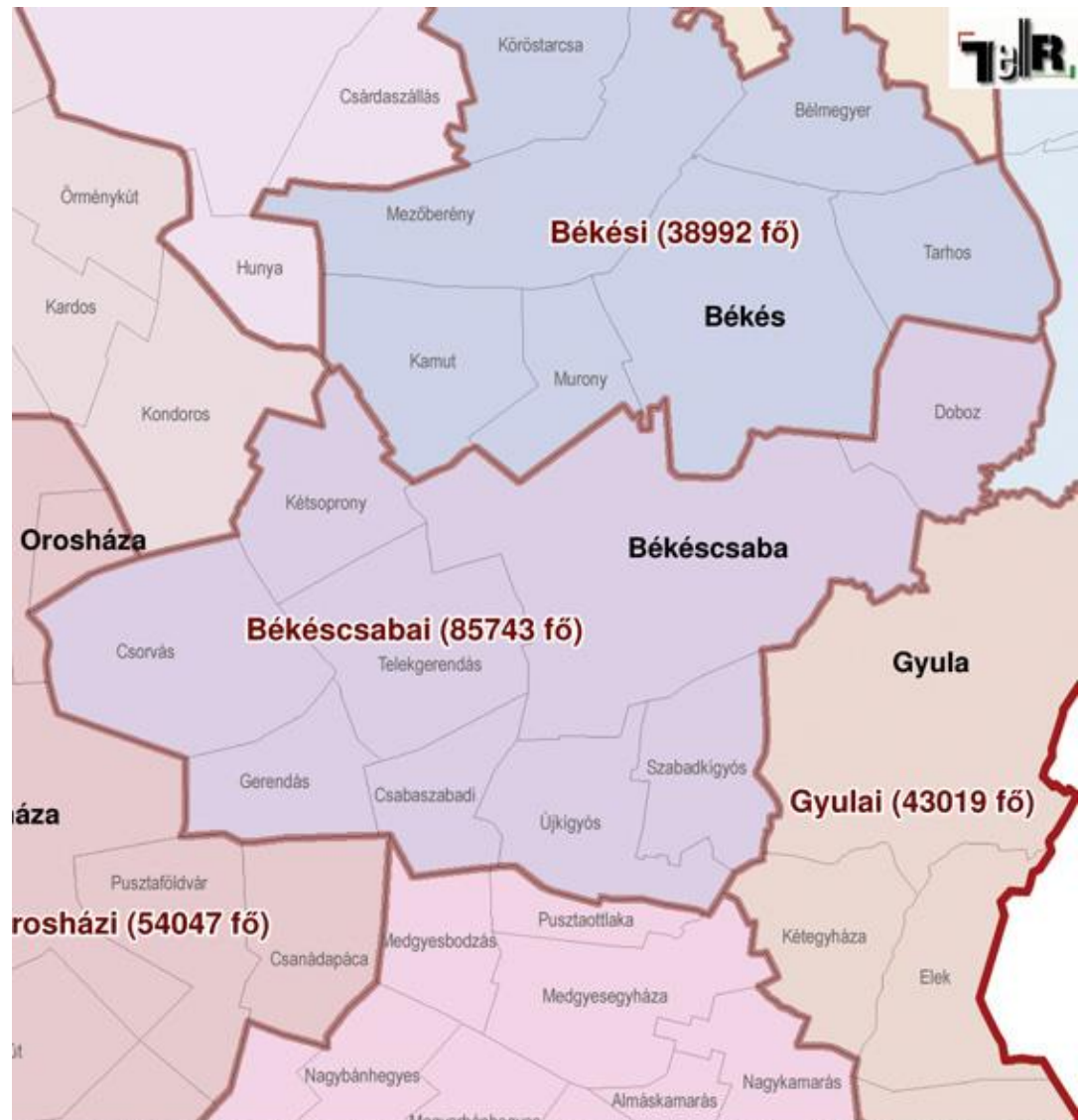
Kecskemét – Nagykőrös –
Cegléd

Három város: Óbuda, Buda
és Pest

Bakonyi Dezső: Békéscsaba
+ Gyula + Békés =
Háromváros

Területrendezés, 1973. (2. évf.) 4. sz. 93-107.

Lehetséges a munkameg-
osztás, de közlekedési
vonzatai vannak (az egyéni
közlekedés elsőbbsége)



Készült a Területfejlesztési és Területrendezési Információs Rendszer (TeIR) segítségével a VÁTI Nonprofit Kft. Informatikai Igazgatóságán.

Befejezésként néhány gondolat

- A települések egyesítése nem ördögtől való
 - Az EU államai közül legutóbb Franciaország is jelentősen csökkentette az önkormányzatok számát
- A magyar történelemben létezett, létezik részönkormányzat
 - Fertálymester, pl. Eger
 - „önálló” településrészek, pl. Esztergom (4 rész 1894-ig)
 - „székely tizesek” Bárh János: Eleven székely tizesek, Bács-Kiskun megyei Önkormányzat Múzeumi Szervezete, Kecskemét, 2007
- Nem foglalkoztunk most sok mindennel
 - Pl. Erdei Ferenc: Város és vidéke
 - Egykor el is lehetett veszteni a város címet